

VLIEGENDE HOLLANDERS

Aflevering 3: DE RACE

geschreven door

Winchester McFly/
Pieter van den Berg,
Thomas van der Ree

V6 - 9 februari 2019

ALBERT PLESMAN (36) en PIETER GUILONARD (30) staan in een enorme loods voor de nieuwe Fokker F.VII. Albert is kwaad.

Tekst in beeld: 'Schiphol, augustus 1925. Aflevering van de F.VII.'

Bij hen staan REINHOLD PLATZ (39) en KOENE DIRK PARMENTIER (21). Ze begrijpen niet goed waarom Albert zo kwaad is --

ALBERT

Nee? Jullie zien het niet?

Albert pakt hij een lange, metalen haak en haakt hem om de propeller. Hij moet er met zijn gewicht aan gaan hangen, totdat de propeller verticaal staat --

ALBERT

Jullie daarachter, lift de staart.

Achter in de loods klinken COMMANDO'S, en het toestel komt steeds meer horizontaal te staan... en de propeller raakt de grond met een KRAK --

ALBERT

Maar hoe stellen jullie voor dat we opstijgen met deze kist als de propeller in de grond slaat?

Parmentier schaamt zich, Platz probeert het nog te redden --

PLATZPLATZ

Kleine constructiefouten heb je natuurlijk altijd...

ALBERT

Een kleine constructiefout!?

Albert loopt kwaad weg, gevolgd door Parmentier en Platz --

PARMENTIER

We vervangen de propeller door een vierbladige. En we kunnen het landinggestel oprekken, zodat-

ALBERT

Hoelang?

PLATZ

Een paar weken.

PARMENTIER

Drie maanden.

ALBERT

Godverde... Waar is Fokker?! Ik vraag om een vliegtuig met meer motoren en hij scheept me op met dit, dit...

Parmentier en Platz wisselen een onzekere blik --

ALBERT
Nou!? Waar is ie?

3.02A **EXT. NEW YORK - HOLLAND-AMERIKA LIJN - DAG** 3.02A

ANTHONY FOKKER (35) staat aan de reling van een oceaanstomer. Ze varen langs het Vrijheidsbeeld in New York. Hij glimlacht vrolijk.

-- TITELSEQUENTIE --

3.04A **EXT. FORD AIRPORT - DAG** 3.04A

ARCHIEFBEELDEN van de drukte op Ford Airport. Er staan tientallen toestellen op het gras en duizenden toeschouwers keurig achter de lijnen.

Tekst in beeld: 'DEARBORN, MICHIGAN. START VAN DE FORD AIR RELIABILITY TOUR'

We zien Henry Ford en zijn zoon Edsel, de officials die de toestellen goedkeuren, de enorme loodsen op het terrein, de 'clock tower' op de achtergrond.

OVERGANG NAAR:

Bij de loods staat Tony staat naast zijn F.VIIa/3m, een verbeterde versie van het toestel dat we op Schiphol zagen. Deze heeft drie motoren en Tony inspecteert de ophanging --

VIOLET (O.S.)
Meneer Fokker?

Tony draait zich om en ziet de mooie VIOLET AUSTMAN (25) met haar hand uitgestoken staan. Ze spreken ENGELS, Tony met een stevig Nederlands accent --

VIOLET
Violet Austman, goed u te ontmoeten.

TONY
Ik heb nu geen tijd, ik wacht op de official die meevliegt.

Terwijl Tony zoekend om zich heen kijkt, blijft Violet glimlachend oogcontact houden. Totdat Tony het snapt --

TONY
Jij?

VIOLET
Heeft u er problemen mee als een vrouw meevliegt?

TONY
Ik heb er geen enkel probleem mee als een vrouw meevliegt.

VIOLET
Want het was al moeilijk genoeg.
Een paar punten...

Violet kijkt op een lijst --

VIOLET
U vertrekt als 20ste, de eerste
stop is Fort Wayne, Indiana.

TONY
Ik heb de route.

VIOLET
U kunt op kompas vliegen? Vanaf
hier gaan we zuidelijk naar
Romulus, dan naar de kruising van-

TONY
Ik weet de route.

VIOLET
Dat zegt u nou wel maar u heeft
de briefing gemist. En de
medische keuring.

TONY
Ik ben gezond.

VIOLET
Heeft u gedronken?

TONY
Ik drink niet. Wat was er zo
moeilijk?

VIOLET
Pardon?

TONY
Om official te worden, je zei dat
het moeilijk was.

VIOLET
Natuurlijk was het moeilijk. Maar
het leek me de beste manier om
eens te vliegen. Een kaartje kan
ik niet betalen.

TONY
Je hebt nog nooit gevlogen?

VIOLET
Is dat een probleem?

TONY
Voor mij niet.

VIOLET
Uw naam...

TONY
Je kent m'n naam.

VIOLET
Dat bedoel ik niet.
(wijzend op het toestel)
De deelnemers is gevraagd om niet
al te grote belettering te
gebruiken.

Tony kijkt even naar het toestel, de naam FOKKER staat er
inderdaad aan alle kanten enorm op --

TONY
Ik mag toch wel reclame maken?

VIOLET
Dit is een tour, ter promotie van
de luchtvaart. Het is niet
bedoeld als advertisement.

TONY
De 'Ford Air Tour' is geen
advertisement?

VIOLET
We zouden het op prijs stellen
als u uw naam kunt verwijderen.

TONY
M'n naam blijft staan.

VIOLET
Meneer Fokker...

TONY
Kan ik niet een andere official
krijgen? Ik denk niet dat dit
gaat werken.

VIOLET
Bent u klaar? We moeten gaan.

Violet stapt voor Tony langs het toestel in. Tony kijkt
haar even na, in gelijke mate geïrriteerd en geamuseerd.

CUT TO:

ARCHIEFBEELDEN

van de start. Het toestel taxiëert naar de juiste plek,
officials lopen om het toestel heen.

'Ford Airport' staat op de achtergrond op een gebouw als
het Fokker toestel passeert en wordt nagezwaaid door mannen
met hoeden. Eén voor een stijgen de toestellen op.

3.04AA INT. FOKKER F.VII - DAG

3.04AA

In het stijgende toestel kijkt Tony even opzij naar Violet, zijn passagier. Ze doet haar best om het te verbergen, maar ze vindt het duidelijk spannend.

3.05 EXT. SCHIPHOL - KLM HOTEL - DAG

3.05

Albert en NEELTJE (25) zeulen met een landkaart op een houten stellage. Ze zijn op weg naar een gebouw met een groot terras en uitzicht op het gras van Schiphol.

Op de gevel staat in grote letters 'KLM Café Restaurant Schiphol KLM'. Neeltje wijst met haar kin --

NEELTJE

Twee keer 'KLM'?

ALBERT

Wij betalen twee keer zoveel als die krenten van de gemeente.

Neeltje ziet dat Albert diep ademhaalt, hij is nerveus --

NEELTJE

Je overtuigt ze vast.

3.06 INT. KLM HOTEL - DAG

3.06

VAN AALST

Ben je helemaal gek geworden!?

De voltallige Raad van Bestuur, waaronder FRITS FENTENER VAN VLISSINGEN (43), CORNELIS VAN AALST (59) en EDDY FULD (35), zit in comfortabele leren fauteuils --

VAN AALST

We hebben die Fokkers nog niet eens binnen en jij begint alweer over nieuwe types?

Voor hen staat Albert bij de opgestelde landkaart met de verschillende routes van de KLM. 'Uitbreiding der vloot' staat er boven. Neeltje zit naast het bord te notuleren --

ALBERT

De F.VII heeft niet genoeg bereik voor de langere afstanden en er passen te weinig passagiers om te kunnen groeien.

VAN AALST

Jij wilde dat ding zelf hebben! Je hebt ons gesmeekt om die kisten!

ALBERT

We moeten blijven investeren, anders staan we stil.

FULD

Volgens mij begrijp je niet in wat voor problemen we zitten. Alles wat binnenkomt geef jij meteen weer uit. Aan nieuwe toestellen, aan nieuwe lijnen, aan reclame... We hebben geen enkele reserves meer. Ik heb de kasbetalingen al stop moeten zetten.

Albert kijkt voor hulp naar Van Vlissingen, maar die is verdiept in papierwerk en lijkt de discussie aan zich voorbij te laten gaan --

ALBERT

Dan belenen we de F.VII's, dan kunnen we meteen een groter-

VAN AALST

Plesman, we zijn blut!

Albert wijst om zich heen --

ALBERT

Ik zit hier met de rijkste mannen van het land...

VAN AALST

En hoe denk je dat we dat geworden zijn?

ALBERT

Jullie wilden dit restaurant!

VAN AALST

Dat geeft in ieder geval nog wat cachet aan het vliegen.

ALBERT

Gewone mensen kunnen hier nog geen kop koffie betalen.

VAN AALST

Gewone mensen vliegen niet.

ALBERT

Nog niet, maar op den duur-

VAN AALST

Er is geen op den duur!

Er valt een stilte. Albert kijkt verslagen naar het bord met 'uitbreiding der vloot'. Hij vervolgt op kalme toon --

ALBERT

Als u uit de Raad van Bestuur wil, moet iemand uw aandelen overnemen.

VAN AALST
Oh, maar ik stap niet uit de Raad.

Albert is verbaasd, tot hij de ware bedoeling achter Van Aalsts woorden begrijpt. Zelfs Van Vlissingen kijkt op van zijn papierwerk --

VAN AALST
De cijfers spreken voor zich. De KLM kan niet langer geleid kan worden door een administrateur die van fatsoenlijk zakendoen geen benul heeft.

Albert wil iets zeggen, maar Van Aalst stoomt verder --

VAN AALST
De KLM heeft iemand nodig met kennis van de commerciële wereld en met de juiste connecties. Ik ben bereid een aantal commissariaten af te stoten en per direct de functie van Algemeen Directeur op me te nemen.

Instemmend gemompel van een aantal Raadsleden. Albert kan alleen maar geschokt toekijken --

VAN AALST
Een hoofdelijke stemming, heren?

Albert ziet tot zijn schrik meerdere handen de lucht in gaan. Vier man... Er blijven er zes omlaag, inclusief die van Van Vlissingen.

Maar na een moment van analyse steekt die ook zijn hand omhoog. Vijf tegen vijf --

FULD
Laten we hier volgende maand op terugkomen...

Van Aalst grijpt zijn spullen en vertrekt kwaad --

VAN AALST
Het lijkt wel alsof jullie geen geld willen verdienen...

In het voorbijgaan spreekt hij Albert nog toe --

VAN AALST
Eén fout nog. Eén fout!

Albert kijkt hem geschrokken na. Andere Raadsleden pakken ook hun spullen en volgen Van Aalst naar buiten.

Alleen Neeltje en Van Vlissingen blijven achter.

Van Vlissingen zit nog steeds verdiept in zijn dossiers als Albert naast hem komt zitten --

VAN VLISSINGEN
De technische dienst schrijft
twee ton weg waar jij anderhalf
had begroot.

ALBERT
Dus jij wil me ook weg hebben?

Van Vlissingen moet even nadenken voor hij begrijpt waar
Albert het over heeft --

VAN VLISSINGEN
Jouw positie was al veilig. Door
met Van Aalst mee te stemmen hou
ik hem koest. Deze post?

Albert, niet gerustgesteld, bekijkt het dossier --

ALBERT
Da's onderhoud.

VAN VLISSINGEN
Een taak voor Fokker.

ALBERT
Dan duurt het twee keer zo lang.

VAN VLISSINGEN
Dus die vijftig mille is opgegaan
aan onze eigen technische dienst?

ALBERT
(liegt)
Dat klopt.

Neeltje kijkt hem gespannen aan. Van Vlissingen sluit het
dossier --

VAN VLISSINGEN
Trip verwacht een rapport van je.

ALBERT
Ik werk eraan.

VAN VLISSINGEN
Je hebt nog geen enkele belofte
waargemaakt.

ALBERT
We hebben op Batavia gevlogen.

VAN VLISSINGEN
Met een postvlucht, en die heeft
drie maanden in een weiland
stilgestaan.

ALBERT
Dat kwam door die kist van
Fokker.

VAN VLISSINGEN
 Het komt nooit door jou, of wel?

Van Vlissingen wil al weglopen, maar Albert houdt hem aan zijn schouder tegen --

ALBERT
 Frits, wat nou als het volgende maand wel van jouw stem afhangt?

Van Vlissingen glimlacht, loopt dan weg zonder antwoord te geven.

3.07 **EXT. HEERENGRACHT - DAG**

3.07

Albert en Neeltje lopen over de Heerengracht terug --

NEELTJE
 Als ze ontdekken wat je *echt* met dat geld hebt gedaan...

ALBERT
 Dat vertel ik als ik er klaar voor ben.

NEELTJE
 Ik zou maar opschieten.

Albert wil al naar binnen lopen, merkt dan dat Neeltje inhoudt en naar de gevel van het pand staart:

Een enorme poster van 'The Gold Rush' met een koukleumende Charlie Chaplin. Om de poster hangen knipperende lampen --

NEELTJE
 Het was zo'n mooi theater...

ALBERT
 Films zullen wel meer opleveren.

NEELTJE
 Er zit een scène in waarin hij zo wanhopig is dat hij zijn eigen schoen opeet.

Albert kijkt even somber naar zijn schoenen... loopt dan het kantoor binnen.

Van de poster van Chaplin die bibberend op een kachel zit --

3.08A **EXT. WEILAND - DAG**

3.08A

-- naar Tony die languit in het gras ligt te slapen, vlak naast zijn toestel.

TONY
 We kunnen ook gewoon een briefje voor ze achterlaten.

Tekst in beeld: 'Fort Wayne, Indiana'

Zijn vliegtuig staat geparkeerd in een leeg veld, vlak naast een cirkel van een meter of dertig, getekend met witte kalk, en een windsock. Violet kijkt naar de horizon --

VIOLET
We vertrekken pas als iedereen er is. Dit is geen race.

Tony zucht. In het veld staat verder alleen een kleine TENT met versnaperingen en een tank voor brandstof. De twee TOURMEDEWERKERS staan te wachten naast uitgerolde slangen --

TONY
Natuurlijk is het een race. Alles is een race.

VIOLET
Is dat een Nederlands gezegde?

TONY
Niet bepaald. Daarom ben ik hier.

VIOLET
Bent u hier speciaal voor deze race?

TONY
Geen race.

VIOLET
(schiet in de lach)
Tour!

TONY
Nee, ik ben hier een fabriek begonnen. Atlantic Aircraft, in New Jersey. Zie je al iets?

VIOLET
Nog niks.

TONY
Amateurs...

Violet laat haar verrekijker zakken, komt bij Tony zitten --

VIOLET
En hoe gaat het met die fabriek?

TONY
Waarom denk je dat ik hier ben?
Ik moet reclame maken.

Violet kijkt om zich heen in het lege weiland --

TONY
Ik heb maar één goeie klant nodig.

(MORE)

TONY (cont'd)
 Nu die president van jullie de
 Air Mail Act heeft getekend kan
 het hard gaan.

VIOLET
 Niet 'mijn' president. Ik kom uit
 Canada.

TONY
 Oh. Nooit geweest.

VIOLET
 Dat zou ik zo laten. Daarom ben
 ik hier.

Tony grinnikt, bekijkt Violet voor het eerst goed. En zij
 hem --

VIOLET
 Woon je in New Jersey?

TONY
 Ik zit nu in het Waldorf in
 Manhattan.

VIOLET
 Manhattan...

TONY
 Ooit geweest?

VIOLET
 Ik wil er wonen. Daar gebeurt het
 allemaal.

TONY
 Hier in ieder geval niet.

VIOLET
 Wacht...! Daar.

Violet wijst. Tony springt op en kijkt met haar mee.
 MOTORGERONK. Kleine stipjes in de verte als de andere
 deelnemers langzaam dichterbij komen --

TONY
 Hèhè...

Tony staat op en loopt naar zijn vliegtuig, schreeuwt naar
 de tourmedewerkers in de verte --

TONY
 Heren! Graag uw hulp!

VIOLET
 Meneer Fokker, we moeten wachten.

VIOLET
 Noem me Tony, alsjeblieft.

VIOLET
We moeten wachten tot iedereen
geland is, Tony.

TONY
Straks sluiten ze me in, moet ik
weer wachten tot iedereen
uitgegeten is! Alstublieft, Mrs
Austman...

VIOLET
Het is *miss*. Maar noem me Violet.

Tony smeekt haar met zijn ogen, net zolang tot Violet
overstag gaat --

VIOLET
Vooruit...

Tony opent blij de deur en wil Violet helpen instappen,
maar dat kan ze zelf wel. De medewerkers verwijderen de
houten blokken terwijl Tony naar binnen klimt.

De motor wordt aangeslagen en de propellers beginnen te
draaien. De kist komt al in beweging terwijl de toestellen
van de andere deelnemers pas de landing inzetten.

3.09A **INT. KANTOOR KLM - DAG**

3.09A

Albert Plesman ligt languit op de grond van het KLM
kantoor, kijkt omhoog naar een nieuwe POSTER die tegen de
muur is gezet.

Op de poster een man en een vrouw, vrolijk uit het raam van
een kajuit neerkijkend op Nederland. "Vliegt ook in den
winter per KLM - verwarmde kajuiten" staat eronder.

Neeltje staat erbij, met wat personeel. Een medewerker komt
aanlopen en kijkt verbaasd naar de liggende Albert --

NEELTJE
Meneer Plesman kijkt even hoe de
poster werkt voor mensen die van
hun fiets zijn gevallen.

Er wordt gelachen, zelfs door Albert --

ALBERT
Die posters hangen straks hoog,
ik moet toch weten hoe ze er van
die hoek uitzien?

Hij staat weer op, niet geheel overtuigd --

ALBERT
Ik weet het niet, ziet het er
niet meer uit als een trein?

NEELTJE
Het heeft iets treinigs...

Albert geeft de poster terug aan de ontwerper --

ALBERT
Graag iets minder treinig. En nou
opgelazerd.

De TELEFOON op Neeltjes bureau gaat, ze loopt er naartoe
terwijl Albert met zijn medewerkers praat --

ALBERT
Kan jij de cijfers van de
Schipholbezoeken voor me
oppoetsen? Morgen op m'n bureau.

VROUWELIJKE MEDEWERKER
Ja meneer.

BIJ NEELTJE

zien we dat ze schrikt van de stem aan de telefoon --

NEELTJE
Ik... Ja... Dat heb ik
doorgegeven... Ik zal kijken of
hij aanwezig is...

Albert staat nog steeds vrolijk te praten met zijn
medewerkers --

ALBERT
...het is amper te lezen, kunnen
we die man een spelcursus geven
of zo?

Dan ziet hij de paniek in Neeltjes ogen. Snelt loopt hij
naar haar toe. Ze fluistert, met de hoorn afgedekt --

NEELTJE
Trip. Derde keer vandaag.

ALBERT
Ik ben er niet!

NEELTJE
(in de hoorn)
Hij gaat helaas net de deur uit.
Zijn thuisnummer? Dat... dat heb
ik niet.

SCHEL GEKWETTER aan de andere kant van de lijn --

NEELTJE
Ik geef het door, meneer.

Neeltje hangt op. Ze fluistert zachtjes met Albert terwijl
ze voorzichtig om zich heen kijken of niemand hen hoort --

NEELTJE
Ik kan hem niet langer afhouden.

ALBERT
Nog even. We zijn er zo dichtbij.

NEELTJE
Albert...

ALBERT
Nog even!

Albert loopt haar voorbij, zijn kantoor binnen.

In de deuropening draait hij zich om, kijkt met groeiende angst in zijn ogen naar al zijn personeelsleden...

Dan gooit hij de deur dicht.

3.11 **INT. HUIS PLESMAN - NACHT**

3.11

JAN (12) en HANS (13) doen hun huiswerk aan tafel. Jan is het er niet mee eens --

JAN
De landschappen van het Soedan type, de landschappen van het Amazone type... Waarom moet ik dit weten?

HANS
Hartstikke simpel.

JAN
Jij bent hartstikke simpel.

Albert zit in zijn vaste stoel in dossiers te lezen, terwijl PIA "PIETJE" (4) over zijn schoot gedrapeerd ligt --

ALBERT
Wat moet je weten?

JAN
Dat ze daar een aqui... aque...

Suze loopt voorbij, met APPIE (5) die achter haar aan drentelt. Ze kijkt even mee in Jans boek --

SUZE
Aquatoriaal klimaat.

JAN
Waarom moet ik dat weten!?

SUZE
Omdat je morgen een overhoring hebt.

JAN
Ik voel me eigenlijk niet zo lekker...

SUZE
Je gaat morgen gewoon naar school.

ALBERT
Oh nee! Niet dit gelazer weer! Je gaat gewoon.

TRRRRRING -- de telefoon gaat. Iedereen kijkt naar Albert, maar die schudt kort zijn hoofd. De telefoon gaat nog een paar keer, dan geeft de beller het op --

JAN
Waarom mogen we niet meer opnemen?

ALBERT
Dat is iemand die ik even niet wil spreken.

JAN
Heb je ook geen zin in een overhoring?

Albert werpt Jan een waarschuwende blik toe, terwijl Suze een lach maskeert met een kuch. Maar dan -- de DEURBEL!

Albert kijkt Suze geschrokken aan. Ze loopt voorzichtig naar het raam en kijkt naar beneden --

SUZE
Frits Koolhoven.

Albert zucht opgelucht, staat op uit zijn stoel, opent de deur en trekt aan een touw zodat beneden de deur opengaat. GEKLOS op de trap --

SUZE
Jij zou Jan toch nog overhoren?

ALBERT
Doe ik straks.

SUZE
Ja, dat ken ik. Als Frits hier is zitten jullie tot diep in de nacht te praten.

FRITS KOOLHOVEN (39), die we voor het laatst zagen op de ELTA, stapt de woonkamer binnen --

KOOLHOVEN
Goeienavond allemaal. Hai Suze.

ALBERT
Kom, we gaan naar mijn kamer.

Suze kijkt Albert vragend aan --

ALBERT
Ik doe het de volgende keer. Dit heeft voorrang. Als dit lukt...

Hij loopt met Koolhoven zijn studeerkamer binnen --

ALBERT
*...dan ben ik eindelijk van
 Fokker af!*

De deur van de studeerkamer gaat dicht.

3.11A **ARCHIEFBEELDEN**

3.11A

van een nieuwsitem over de Ford Air Reliability Tour. "The course laid out for the planes to follow was 1900 miles and included 11 different cities."

We zien een geanimeerde kaart, een klein vliegtuigje vliegt van Fort Wayne naar Chicago naar Moline naar Des Moines naar Omaha naar Kansas City naar St. Louis...

3.12A **EXT. LAMBERT FIELD SAINT LOUIS - NACHT**

3.12A

En daar vinden we Tony, op het nachtelijke Lambert Field, naast zijn F.VII. Hij heeft een zaklampje in zijn mond en kijkt op de routekaart.

In het donker zien we alleen de SILHOUETTEN van alle andere vliegtuigen op het veld. In de verte een grote, verlichte TENT, waar gelach en geschreeuw vandaan komt.

Violet komt op hem afgelopen --

VIOLET
 Ze vragen of je ook komt.

TONY
 Slechte condities morgen. En we liggen al een dag achter op schema.

VIOLET
 Iedereen ligt een dag achter.

Tony negeert het, dat fleurt hem niet op --

TONY
 Ik ga misschien nog even omhoog.

VIOLET
 Nu? In het donker?

TONY
 Er is genoeg licht om te landen.

VIOLET
 Is dat niet gevaarlijk?

Tony haalt zijn schouders op. Misschien. Violet twijfelt...

3.12AA INT. F.VII - NACHT

3.12AA

Tony en Violet in het toestel tijdens een nachtelijk vluchtje. Hij ziet dat ze zich extra schrap zet --

TONY
Ben je bang?

VIOLET
Ja.

TONY
Waarom ging je dan mee?

VIOLET
Om niet meer bang te zijn.

TONY
Werkt het?

VIOLET
Nog niet.

Tony lacht. Een lang moment is het stil terwijl het toestel zachtjes door de nacht glijdt --

TONY
Waarom wilde je zo graag een keer vliegen?

VIOLET
Ik heb al m'n hele leven hoogtevrees. Ik ben al bang als ik uit het zolderraam kijk. Ik dacht, ik kan hier m'n hele leven last van blijven houden of ik kan er wat aan doen.

TONY
Dus je doet expres dingen waar je bang voor bent.

VIOLET
Ja. Daarom wil ik naar New York.

TONY
Wat is er eng aan New York?

VIOLET
Hoge gebouwen. De drukte. Al die mensen.

TONY
Het is een geweldige stad.

Violet glimlacht. Tony wijst op zijn stuur --

TONY
Wil je even?

Dat vindt Violet doodeng, maar ze knikt ja.

Tony maakt plaats voor haar, laat haar doorschuiven naar de plek van de piloot.

Violet pakt de stuurkolom beet, voelt hem trillen in haar handen --

TONY
Je hoeft niks te doen, alleen
maar recht houden.

VIOLET
Ik vlieg nu?

TONY
Je vliegt.

Violet geniet met volle teugen, en Tony kan zijn ogen niet van haar afhouden --

VIOLET
Dank je.

TONY
Graag gedaan, Violet.

VIOLET
M'n echte naam is Helga.

Ze kijkt opzij en ziet de verbazing op Tony's gezicht --

VIOLET
Niet verder vertellen.

TONY
Beloofd.

VIOLET
Helga... het klinkt zo Duits.
Violet past me beter.

TONY
Je bent geen Helga.

VIOLET
Dank je! Helga zou het niet
overleven in New York.

TONY
Maar Violet wel.

VIOLET
Violet kan alles.

TONY
Ik mag Violet wel.

VIOLET
Ik ook.

Een momentje vliegen ze in stille tevredenheid --

VIOLET
Eh... gaat dit goed?

Het toestel maakt inderdaad een langzame bocht. Tony reikt naar de stuurkolom en helpt Violet sturen. Hij legt daarbij zijn hand op haar hand...

Als het toestel weer recht vliegt en Tony zijn hand weg wil halen, duwt Violet de hand van Tony weer terug op de hare.

Ze zeggen geen woord, kijken elkaar niet aan, vliegen in stilte door.

3.13A **INT. HUIS PLESMAN - DAG** 3.13A

Albert in zijn eentje aan de ontbijttafel. Een groot blik 'SANATOGEN' staat naast zijn bord. 'Het zenuwsterkend Tonicum' staat erop --

SUZE (O.S.)
Ab, zullen we lopen?

Hij ziet er moe en wankel uit...

3.14A **INT. KANTOOR KLM - DAG** 3.14A

Albert loopt met krachtige pas het kantoor binnen, commandeert meteen zijn personeel --

ALBERT
Is die brief van de bank er al?
En ik moet die
afschrijvingsrapporten zien.

Neeltje, achter haar bureau, staat op en probeert Albert tegen te houden zijn kantoor binnen te gaan --

NEELTJE
Meneer Plesman...

ALBERT
"Meneer Plesman"? Da's voor het
eerst.

NEELTJE
Albert, wacht!

Maar Albert opent de deur van zijn kantoor al... en binnen zit LEONARDUS TRIP (49) te wachten. Hij is woedend.

3.14AA **INT. KANTOOR KLM - KAMER PLESMAN - DAG** 3.14AA

We vallen middenin een ruzie tussen Trip en Albert --

TRIP
U heeft mij een belofte gedaan.

ALBERT
We hebben Batavia bereikt...

TRIP
In drie maanden! Ik ben nog sneller met de boot.

ALBERT
De Fokkers zijn niet sterk genoeg. Met één motor heb je enorme kans op problemen.

TRIP
In Amerika heeft Fokker een F.VII met drie motoren.

Die nieuwe informatie accepteert Albert grimmig --

TRIP
Binnenkort eindigt onze overeenkomst. Hoe denkt u dat geld terug te gaan betalen?

ALBERT
Het was toch subsidie?

TRIP
Zonder resultaten verandert die subsidie in een lening. Kleine lettertjes.

Albert is met stomheid geslagen. Loopt om zijn bureau heen en haalt aarzelend een dossier tevoorschijn --

ALBERT
Dit is een eerste opzet voor een nieuwe subsidieregeling voor de komende 7 jaar...

TRIP
Een nieuwe regeling?

ALBERT
Voor een bedrag van drie komma zeven miljoen waarvoor wij ons verplicht stellen-

TRIP
Je denkt toch niet echt dat ik daar nog een keer intrap?

Trip lacht hard en Albert raakt geïrriteerd --

ALBERT
Zonder nieuwe regeling moeten we sluiten. En dan gaat terugbetalen ook niet gebeuren.

TRIP
Dan heb jij een groot probleem.

TRIP

Maar u ook. Want dan vertel ik de minister dat al dat geld verloren is gegaan onder uw toezicht.

De lach verdwijnt heel snel van Trips gezicht --

TRIP

Pas op, Plesman.

ALBERT

Opgeven is een blamage. Opnieuw investeren? Dan toont u visie.

TRIP

Denk je dat je mij kan chanteren?

ALBERT

Denkt u dat ik dat zou durven als ik er geen vertrouwen in had?

TRIP

Je zegt zelf dat die Fokkers niet sterk genoeg zijn.

ALBERT

De *Fokkers* niet, nee.

Trip kijkt Albert indringend aan --

ALBERT

Ik heb een oplossing bedacht. Zowel voor vliegen op de oost als voor onze cijfers. Maar u moet dat wel voor zich houden.

Trip is ondanks alles geïntrigeerd...

3.15A **EXT. FABRIEK NVI - LOODS - DAG**

3.15A

Albert en Trip lopen op een grote loods af, waar Frits Koolhoven ze al staat op te wachten.

Tekst in beeld: 'Nationale Vliegtuig Industrie, Den Haag'

De mannen schudden elkaar de hand --

ALBERT

Meneer Koolhoven is een van onze beste vliegtuigbouwers.

KOOLHOVEN

(wijst naar de loods)
Met dit toestel ben ik al twee jaar .

TRIP

Twee jaar? Voor één toestel?

KOOLHOVEN

Ik heb al mijn geld erin zitten.

De deuren van de loods gaan langzaam open --

KOOLHOVEN

Bij deze presenteer ik u...

Steeds verder open --

KOOLHOVEN

De F.K.33...

We zien niet wat er in de loods staat. We horen alleen de geluiden van werklui terwijl Trip een paar stappen naar de loods toezet en omhoog kijkt.

We kijken vanuit de loods neer op de drie mannen --

KOOLHOVEN

Vliegbereik van 1500 kilometer.

ALBERT

Voor je het weet zit je in Indië.

TRIP

En wanneer?

ALBERT

Binnenkort de eerste testvlucht.

Trips mening is moeilijk te peilen. Albert en Koolhoven delen een onzekere blik met elkaar, hopend dat Trip voldoende geïmponeerd is.

3.17A **EXT. FORD AIRPORT - DAG**

3.17A

ARCHIEFBEELDEN van de finish van de tour. Stromende regen. Lange rijen met auto's. 35.000 mensen die staan te wachten, inclusief Henry en Edsel Ford.

De Fokker landt als eerste op het drassige veld.

OVERGANG NAAR:

IN DE F.VII

zitten Tony en Violet, terwijl van buiten het gejuich van de menigte klinkt en er enthousiaste mensen op de ramen kloppen --

VIOLET

Het is je gelukt. Eerste.

TONY

Het is ons gelukt.

VIOLET

Ik weet niet of meneer Ford heel blij met me gaat zijn...

TONY
Vergeet Ford. Kom naar New York.

VIOLET
Om wat te doen?

TONY
Wat je maar wil. Wat is je
grootste droom?

VIOLET
Ze wachten op je, Tony.

TONY
Laat ze maar wachten.

VIOLET
Mijn grootste droom... is
schrijver worden.

Tony knikt, accepteert het meteen. En dat verbaast Violet --

VIOLET
Dat vind je niet raar?

TONY
Dat vraag je aan mij? Ik bouw
vliegtuigen. Je moet het gewoon
doen.

Violet overweegt het. De deur van de cabine wordt
opengetrokken en een MEDEWERKER steekt zijn hoofd naar
binnen --

MEDEWERKER
Meneer Fokker? Meneer Sloan wil u
graag spreken.

TONY
Ik ben bezig! En ik ken geen
Sloan.

MEDEWERKER
Alfred Sloan? Directeur van
General Motors?

Tony kijkt Violet verwonderd aan --

VIOLET
Ga!

Tony klimt uit het toestel --

TONY
Niet weggaan.

UIT HET TOESTEL

wordt Tony door de stromende regen meegetrokken naar een
geparkeerde auto op het veld, de deur wordt opengedaan.

IN DE AUTO

zit Tony ineens tegenover ALFRED P. SLOAN (50).

Sloan en Tony bekijken elkaar een moment --

SLOAN
Ik had graag Fords gezicht gezien
toen u als eerste landde.

TONY
Ach. Het was geen race.

Sloan glimlacht, trapt er niet in --

SLOAN
Waarom denkt u dat ik u wil
spreken?

TONY
Waarom zegt u het me niet gewoon?

Een klein oogcontact-duel, dan bindt Tony in --

TONY
Ik neem aan dat u wil inspelen op
de Air Mail Act.

SLOAN
Wij zijn General Motors. Wij
willen geen postcontractjes, wij
willen de hele vliegmarkt.

TONY
Misschien wil ik dat ook wel.

SLOAN
Maar u bent geen Amerikaan.

TONY
Nog niet.

SLOAN
En u bent nieuw.

TONY
Maar m'n naam is bekend.

SLOAN
Zeker na vandaag. Maar alleen
gaat u het niet redden.

Tony twijfelt --

TONY
Wat weet u van vliegtuigen?

SLOAN
Niets.

TONY
 Waarom zou ik dan voor u gaan
 werken?

SLOAN
 Ik wil niet dat u voor mij werkt.

Dat verbaast Tony --

SLOAN
 Ik wil u *financier*en. Meerdere
 fabrieken, door het hele land.

TONY
 En wat wilt u daarvoor terug?

SLOAN
 Een deel van de winst.

TONY
 Maar ik ben de baas? Niet General
 Motors?

SLOAN
 Dit zijn de *United States*, meneer
 Fokker. Vrijheid is ons
 belangrijkste goed.

Daar denkt Tony eens goed over na, als -- *KLOP KLOP* -- de
 medewerker van Sloan zijn hoofd weer naar binnen steekt --

MEDEWERKER
 Een telegram, meneer. Het is voor
 meneer Fokker. Uit Nederland.

Tony kijkt ervan op. Hij vouwt het briefje open en leest.

Hij schrikt er zichtbaar van --

SLOAN
 Meneer Fokker?

TONY
 Mijn vader. *He's dying*... Ik...
 ik moet naar huis...

Sloan kijkt meteen op zijn horloge --

SLOAN
 Er gaat over een half uur een
 trein naar New York, laat me u
 een lift geven.

Tony knikt dankbaar, kan geen woorden vinden.

De auto wordt gestart.

DOOR HET RAAM

ziet Tony zijn F.VII staan, waar Violet nog steeds in zit.
 Ze kijkt hem aan en glimlacht.

Als de auto in beweging komt bevriest haar glimlach. Tony kijkt haar machteloos aan terwijl hij wordt weggereden.

3.18 **INT. KANTOOR KLM - BUREAU NEELTJE - DAG** 3.18

Neeltje zit te werken. Achter haar hangt een poster van een F.III die over het schip 'De Vliegende Hollander' vliegt.

Ze kijkt op als een collega voor haar bureau verschijnt --

VROUWELIJKE MEDEWERKER
Het spijt me dat ik er weer over
begin...

Neeltje snapt meteen wat ze bedoelt en leunt naar haar toe, zodat niemand hen kan horen --

NEELTJE
Hij is er mee bezig. Echt.

VROUWELIJKE MEDEWERKER
Ik weet niet wat ik tegen m'n
huisbaas moet zeggen...

Neeltje knikt vol begrip en pakt haar tas. Ze haalt haar portemonnee eruit --

NEELTJE
Het is niet veel...

Terwijl Neeltje de vrouw wat geld geeft, loopt Cornelis van Aalst achter hen langs Alberts kantoor in --

3.19A **INT. KANTOOR KLM - KANTOOR PLESMAN - DAG** 3.19A

-- waar Albert achter zijn bureau zit. Die kijkt op en kan Van Aalsts vriendelijke glimlach niet goed plaatsen.

VAN AALST
Koolhoven dus.

Albert schrikt ervan dat Van Aalst dit weet --

ALBERT
Ik... ik stond op het punt de
Raad te informeren...

VAN AALST
Je toont initiatief. Dat zie ik
graag.

ALBERT
Dank u..?

VAN AALST
Het is natuurlijk de bedoeling
dat wij met Fokkers vliegen...

ALBERT
Mijn idee was, Koolhoven is ook
een Nederlandse bouwer...

VAN AALST
Groot gelijk. We moeten de markt
haar werk laten doen.

Albert knikt verbaasd, Van Aalst bekijkt hem welwillend --

ALBERT
Ik weet dat u het niet altijd
eens bent geweest met mijn
beslissingen...

VAN AALST
Laten we dit zien als een nieuw
begin. Als die kist van Koolhoven
presteert...

ALBERT
Dat doet ie.

VAN AALST
Een eerste proefvlucht binnenkort
hoorde ik?

Albert krijgt een vermoeden van Van Aalsts tactiek, maar
moet het spel meespelen --

ALBERT
Ik dacht rond de 16e.

VAN AALST
Uitstekend. Kondig je het dan aan
in de volgende vergadering? Die
staat op de 9e, toch?

Albert knikt. Van Aalst staat op en zet zijn hoed weer op.
Hij schudt Albert warm de hand en vertrekt --

VAN AALST
Ik zie er naar uit.

Albert loopt met hem mee naar de deur van zijn kantoor. Als
Van Aalst veilig buiten gehoorsafstand is --

ALBERT
Neeltje, bel Koolhoven. Nu.

CUT TO:

Albert achter zijn bureau, aan de telefoon met Koolhoven --

KOOLHOVEN (V.O.)
*Dat kan niet. Ik moet meer tijd
hebben.*

ALBERT
Die is er niet. Van Aalst gaat de volgende vergadering gebruiken om me eruit te wippen.

KOOLHOVEN (V.O.)
Maar jij zei-

ALBERT
Ik weet wat ik zei en nou zeg ik wat anders. De testvlucht moet eerder, anders was het allemaal voor niks.

KOOLHOVEN (V.O.)
Maar ik heb alles in dit toestel zitten!

ALBERT
Ik ook. Dus hij vliegt over een week, of we crashen allebei.

Albert hangt op.

Het begin van een korte TIMELAPSE --

3.20A **EXT. HOLLAND-AMERIKA LIJN - OCEAAN - DAG** 3.20A

Tony staart vanaf de oceaanstomer van de Holland-Amerika lijn naar de horizon. Een gezicht vol zorgen.

3.20B **INT. HUIS PLESMAN - EETKAMER - NACHT** 3.20B

Suze probeert de kinderen braaf te houden tijdens het eten, maar het lukt niet. Jan gooit een lepel eten naar zijn oudere broer en meteen is er chaos.

Er is een stoel leeg, Albert eet niet thuis.

3.20C **INT. KANTOOR KLM - KAMER PLESMAN - NACHT** 3.20C

Albert zich achter zijn bureau op het kantoor van de KLM. Rookt de ene na de andere sigaret.

-- EINDE TIMELAPSE

3.24A **EXT. ROTTERDAM - HOTEL NEW YORK - DAG (ANYWHERE)** 3.24A

De SS Rotterdam is aangemeerd, Tony stapt als eerste passagier het land op --

VAN AALST (O.S.)
Tony. Anthony!

Tot Tony's verbazing staat Van Aalst hem op te wachten --

VAN AALST
Je moeder zei dat je vandaag aan
zou komen.

TONY
Mijn moeder..?

VAN AALST
Mijn excuses, maar ik moest je
spreken.

TONY
Zei ze iets..?

VAN AALST
Je vader. Ja, ellendig. Ik
begrijp dat de artsen niks meer
kunnen doen.

TONY
Ik ga er nu heen.

Tony loopt weg maar bedenkt zich dan --

TONY
Waarom ben je hier?

VAN AALST
Ik wou je vragen om met me mee te
komen. Naar Schiphol.

Tony kijkt hem verbijsterd aan --

VAN AALST
Het is niet ideaal, dat snap ik.
Maar Plesman voert vandaag een
testvlucht uit.

TONY
Ik weet van niks.

VAN AALST
Een toestel van Koolhoven.
Driemotorig.

TONY
Koolhoven!?

VAN AALST
Ik moest het van Trip horen. En
ik had die rotvent er de volgende
vergadering uit willen gooien,
maar hij heeft de test vervroegd.

TONY
Ik... Wat wil je dan van mij?

VAN AALST
Je moet dat toestel zien en de
KLM direct een goedkoper
alternatief bieden. Dat geeft mij
munitie.

Het is allemaal teveel voor Tony en hij loopt door --

TONY
Ik heb wat anders aan m'n kop.

VAN AALST
Hoe was het in Amerika? Goeie zaken gedaan?

Tony houdt weer in --

TONY
Misschien.

VAN AALST
Je wil niet dat ze daar horen dat de KLM overstapt op Koolhovens, toch?

Tony is in dubio en Van Aalst weet dat hij beet heeft.

3.25 **EXT. SCHIPHOL - DAG**

3.25

De Koolhoven F.K.33 staat in volle glorie op het gras van Schiphol. Het is een enorm bakbeest, met de derde motor "op het dak" gemonteerd.

Koolhoven staat bij het vliegtuig te praten met IWAN SMIRNOFF (30) en zijn CO-PILOOT, die net instappen. Iwan neemt afscheid van zijn vrouw MARGOT (26).

Tekst in beeld: 'TESTVLUCHT VAN DE F.K.33'

Albert en Suze staan met Guilonard aan de rand van het Schiphol hotel. Het terras is gevuld met dagjesmensen. Ook Neeltje is er, arm in arm met haar VRIEND.

Albert draait zich zenuwachtig naar de mensen toe --

ALBERT
Dames en heren, de F.K.33 is een driemotor voor tien passagiers, die tussen Nederland en Indië zal gaan vliegen.

De mensen kijken met grote ogen naar het gevaarte --

ALBERT
U ziet dat de derde motor bovenop is geplaatst, zodat-

Albert houdt in. Van Aalst stapt het terras op, gevolgd door Anthony Fokker.

Albert staart naar Tony, die kort naar hem zwaait.

Het publiek heeft Tony nu ook gezien en alle aandacht gaat naar hem. Tony kijkt naar het toestel op het gras --

TONY
Wat een dikkerd.

Albert gelooft zijn ogen niet terwijl Tony door het lachende publiek heen stapt en naar Plesman toekomt --

TONY
Da's een goeie naam. Dikke Dirk.

Suze pakt Alberts arm om hem te kalmeren, maar het is te laat, Albert stapt woedend op Tony af --

ALBERT
Je neemt niet eens de moeite om op te dagen als je eigen schroot wordt afgeleverd en dan kom je nu?

TONY
Van Aalst vroeg me mee.

Albert laat het er maar bij. Koolhoven richt zich intussen tot het publiek --

KOOLHOVEN
Dames en heren. Bent u klaar?

GEJUICH barst los.

Koolhoven ziet Tony staan en groet hem ongemakkelijk --

KOOLHOVEN
Laten we dan snel beginnen!

Koolhoven gebaart Smirnoff dat hij mag starten.

IN HET VLIEGTUIG

start Smirnoff de motoren. Met een enorm kabaal beginnen de propellers te DRAAIEN.

Smirnoff geeft vanuit zijn raampje een luchtkus naar Margot, die tussen de mensen staat.

OP HET TERRAS

gaan Tony en Van Aalst zitten. Tony is ondanks zichzelf onder de indruk.

Het vliegtuig begint te rijden. De mensen JUICHEN.

Koolhoven steekt zijn handen in de lucht en Albert kijkt trots hoe het vliegtuig steeds sneller en sneller gaat... Maar niet snel genoeg.

Het einde van het veld komt dichterbij en het vliegtuig is nog niet van de grond.

IN HET VLIEGTUIG

trekt Smirnoff verwoed aan de stuurknuppel.

OP HET TERRAS

ALBERT

Oh nee...

Hij trekt Guilonard naar zich toe --

ALBERT

Wat er ook gebeurt, hou die
mensen op afstand.
(tegen Suze)
Margot...

Guilonard rent naar het publiek. Suze rent op Margot af.

Albert draait zich terug naar het vliegtuig dat met de
grootste moeite van de grond komt. Ook Tony kan zijn
opluchting niet verbergen als het eindelijk opstijgt.

GEJUICH van de dagjesmensen.

Iedereen is gaan staan. Koolhoven schreeuwt een
overwinningskreet, maar Albert tikt hem aan --

ALBERT

Hij komt niet hoog genoeg...

De F.K.33 slingert gevaarlijk laag boven de grond --

KOOLHOVEN

Wat doen ze?

TONY

Ze willen terug maar ze kunnen
niet draaien, de vleugels zijn te
lang.

Tony komt bij hen staan, volledig gefocust op de F.K.33 --

TONY

Vol gas dan!

IN HET VLIEGTUIG

heeft Smirnoff het GAS al helemaal open, het vliegtuig
stijgt enkele meters. Hij gooit direct de knuppel om.

OP DE BAAN

scheert de linker vleugel gevaarlijk dicht over de grond.

ALBERT

Kom op!

Iedereen kijkt met ingehouden adem naar het vliegtuig.

Koolhoven is wit weggetrokken.

Het vliegtuig komt recht en zet de landing in. Met een KRAK
stuitert het weer op om direct nog een keer te landen.

Een voorste wiel BREEKT af waardoor de punt van het vliegtuig zich in het weiland GRAAFT.

De mensen GILLEN het uit.

De enorme F.K.33 slaat met een enorme klap te pletter. Door de vaart schuift het nog tientallen meters door het gras.

Zodra het wrak stil ligt, zetten Albert en Tony het op een rennen. Zij aan zij, naar het wrak toe.

Het publiek wordt tegengehouden door PERSONEEL, aangevoerd door Guilonard. Suze weet de GILLENDE Margot vast te houden.

Albert is als eerste bij het wrak. De ruiten van de cockpit zijn gesprongen en Albert probeert de gewonde piloten te bereiken maar haalt zijn armen open aan de scherven --

TONY
Albert, wacht!

Tony heeft een stanleymes en steekt die met kracht in het gelakte katoenen doek dat de romp vormt en snijdt het open.

Samen trekken ze de romp open en wringen zich naar binnen.

Koolhoven komt aanrennen en staat machteloos toe te kijken naar zijn toestel.

Tony en Albert komen het vliegtuig weer uit met Smirnoff in hun handen. Ze leggen hem in het gras --

ALBERT
(tegen Koolhoven)
Blijf bij hem.

Albert en Tony duwen zichzelf weer het vliegtuig in. Koolhoven ziet Smirnoff tot zijn opluchting bijkomen --

SMIRNOFF
Kreeg hem niet hoger...

Als ze naar buiten komen met de co-piloot is duidelijk dat deze man de crash niet heeft overleefd...

3.26 **EXT. SCHIPHOL - DAG**

3.26

Later. Het lichaam van de co-piloot wordt afgedekt.

Albert staat op een afstandje toe te kijken. Bloed op zijn shirt. Suze komt bij hem staan --

ALBERT
Zijn ouders wonen in Bandoeng.
Hij hoopte dat hij naar ze toe kon vliegen.

SUZE
Ik moet naar de kinderen, Ab...

Albert knikt, hij redt zich wel. Suze geeft hem een zoen en loopt weg.

SMIRNOFF

zit lijkbleek in het gras. Naast hem wrijft Margot hem over zijn rug. Albert loopt verder.

KOOLHOVEN

zit naast Tony in het gras zit. Koolhoven kijkt op --

KOOLHOVEN

Als ik de rugmotor kwijtraak en de zijmotoren naar voren plaats...

ALBERT

Frits...

KOOLHOVEN

En de neus is te plat, maar die kan ik verlengen. Kunnen er meteen meer mensen in.

TONY

Frits..!

KOOLHOVEN

Jij moet het begrijpen! Het zwaartepunt ligt te ver naar achteren maar- maar

Tony geeft Koolhoven een glas water en hij neemt een slok, kalmeert een beetje --

TONY

Je hebt gewoon een misser gemaakt.

Koolhoven knikt traag, alsof de omvang van de misser nu pas goed tot hem doordringt.

Albert kijkt verslagen om zich heen naar de trieste nasleep van wat een grote overwinning had moeten zijn.

3.27 **INT. TAXI - DAG**

3.27

Tony staart door het raam van een taxi naar buiten. Naast hem zit Van Aalst die een sigaar opsteekt. Van Aalst is ook aangedaan, maar verhuult het met branie --

VAN AALST

Met een Fokker was dit nooit gebeurd. Toch?

TONY

Die kist was gewoon nog niet klaar.

Tony kijkt naar Van Aalst, die net zijn rook uitblaast. De rook komt in Tony's gezicht --

VAN AALST
Dit is waarom ik Plesman kwijt wil. Hij maakt dure fouten.

TONY
Er is iemand dood en jij praat over geld.

VAN AALST
De dood van die vent is Plesman aan te rekenen.

TONY
Je had hem kunnen tegenhouden.

VAN AALST
Hij heeft die test zelf vervroegd!

TONY
Omdat jij hem onder druk zette.

VAN AALST
Een nieuwe subsidie van Trip kunnen we wel vergeten...

Tony draait het raam open --

VAN AALST
Enfin. Elk einde is een nieuw begin. Trip heeft vast wel oren naar een maatschappij in Indië.

Van Aalst neemt overtuigd van zijn eigen gelijk een flinke trek van zijn sigaar en gaat achterover zitten. Tony bekijkt hem vol walging --

VAN AALST
Even onder ons, daar hebben Trip en ik al wat gesprekken over gehad. En als ik hem kan zeggen dat ik daar met Fokkers ga vliegen...

Tony richt zich tot de CHAUFFEUR --

TONY
Stop hier maar.

Van Aalst kijkt Tony verbaasd aan terwijl de chauffeur de auto midden tussen de weilanden stopt --

VAN AALST
Wat ben je van plan?

TONY
Ik ga naar Haarlem.

VAN AALST
Wat. Lopen?

TONY
Nee, jij gaat lopen.

Tony buigt voor hem langs en opent de deur --

VAN AALST
Wat? Nee.

Tony duwt Van Aalst de auto uit en doet de deur op slot.

Van Aalst bonkt op de autodeur, schreeuwt naar binnen. Maar de chauffeur geeft gas en Tony leunt achterover.

3.28 **INT. HUIS OUDERS FOKKER - GANG - DAG**

3.28

Tony stapt aarzelend zijn ouderlijk huis binnen --

ANNA
Tonnie? Tonnie, eindelijk!

ANNA FOKKER (60) komt de woonkamer uitlopen en omhelst haar zoon in tranen --

ANNA
Lieve jongen toch. Dat je zo snel gekomen bent.

Tony voelt zich schuldig, maar verbetert haar niet.

Een ROCHELENDE hoest klinkt van boven.

Tony verstijft direct. Hij kijkt bang naar het trapgat --

ANNA
Kom maar mee naar papa toe.

Tony blijft staan. Anna ziet zijn angst --

TONY
Hoe ziet ie eruit?

ANNA
Hij is magerder en een beetje bleek. Het komt allemaal door die sigaren zegt de dokter.

TONY
Moet ik- Zal ik anders een andere dokter bellen?

ANNA
Ik denk niet dat het nog zin heeft, lieverd.

Tony twijfelt nog steeds terwijl van boven GEHOEST klinkt --

ANNA
Hij wil je graag zien.

TONY
Ga maar vast. Ik kom zo.

Anna loopt alvast naar boven en Tony blijft beneden, zijn
moed verzamelend.

3.29 INT. KANTOOR KLM - KAMER PLESMAN - DAG

3.29

Albert achter zijn bureau met een pen in zijn hand. Voor
hem ligt een leeg vel papier. Hij staart in het niets.

Neeltje KLOPT op de deur en komt schoorvoetend binnen.
Albert ziet dat ze ergens mee zit. Hij legt de pen weg --

NEELTJE
Ik kom vragen hoe lang het nog
duurt voor de salarissen weer
komen...

Albert snapt niet wat ze bedoelt --

NEELTJE
Ik weet dat je er mee bezig bent.

ALBERT
Krijgen jullie geen geld?

NEELTJE
Ik dacht dat je dat wist.

ALBERT
Niemand krijgt geld? Er krijgt
niemand betaald!?

NEELTJE
Het geeft niet, maar-

ALBERT
Het geeft wel! Ik- ik wist niet-
Bel Eddy Fuld voor me.

Neeltje stapt de kamer uit. Even later gaat Alberts
telefoon en hij grist de hoorn van de haak --

ALBERT
Eddy, Plesman. Hoe kan het in
jezusnaam dat mijn mensen hun
geld niet krijgen?

FULD (V.O.)
Dat zei ik toch. Ik heb alle
kasbetalingen stop moeten zetten.

ALBERT
Man, ik dacht dat je het over
koekjes bij de koffie had.

(MORE)

ALBERT (cont'd)
 Je gaat toch geen salarissen
 inhouden?

Albert heeft niet door dat Neeltje nog bij de deur staat te
 luisteren en het hele gesprek meekrijgt.

FULD (V.O.)
Maar er is geen geld meer.

Albert slaat met zijn vuist op tafel --

ALBERT
 Het kan me niet verdommen waar je
 het vandaan haalt, mijn mensen
 worden vandaag nog betaald.
 Desnoods betaal je ze van mijn
 salaris.

Neeltje kijkt van Albert naar haar collega's in het kantoor
 die nietsvermoedend aan het werk zijn.

3.36 **INT. HUIS OUDERS FOKKER - SLAAPKAMER - NACHT**

3.36

HERMAN FOKKER (74) is asgrauw en ademt zwaar. Anna zit in
 een stoel naast zijn bed.

De deur gaat zachtjes open en Tony stapt naar binnen. Hij
 kijkt geschrokken naar zijn zieke vader --

TONY
 Dag pa.

Anna voert Tony mee naar het bed en zet hem neer op haar
 stoel. Herman kijkt zijn zoon verbaasd aan, praat met een
 breekbare stem --

HERMAN
 Jij was toch in *joe jork*..?

TONY
 Ik ben terug.

HERMAN
 Waarom?

ANNA
 Om jou te zien.

Herman HOEST lang en pijnlijk, sluit daarna zijn ogen. Tony
 weet niet wat hij moet zeggen --

TONY
 Ik was daar om de markt te
 verkennen. Ik wil er misschien
 wel gaan wonen.

Daar schrikt Anna van. Herman is niet onder de indruk --

HERMAN

Overal wil jij wonen, behalve in je eigen land.

ANNA

Hij is er nu toch?

Tony zoekt in zijn binnenzak, vindt er een krantenknipsel in van een Amerikaanse krant, met foto's van de finish van de *Ford Air Race* --

TONY

Ik ben beroemd daar. Kijk, hier sta ik.

Hij houdt het krantenknipsel voor aan zijn vader, maar die houdt zijn ogen gesloten --

TONY

En niet vanwege jachtvliegtuigen.
Ze geloven daar in mijn
passagiersvliegtuigen.

Herman reageert amper meer en Anna staat al op --

ANNA

We laten hem wel even slapen.

HERMAN

Weet je waar ik nou zo'n spijt van heb?

Herman spreekt Anna aan, ineens met tranen in zijn ogen, hij lijkt niet meer te weten dat Tony aanwezig is --

HERMAN

Dat we Tonnie van school hebben laten gaan zonder diploma.

Tony kijkt zijn moeder verbaasd aan, ze schudt treurig haar hoofd. Dit tijdreizen doet Herman blijkbaar vaker --

HERMAN

Hoe heb ik dat nou toch kunnen doen? Wat moet die jongen nou?

TONY

Pa, ik ben hier.

Maar Herman is ontroostbaar. Anna veegt de tranen van zijn gezicht --

ANNA

Het zullen de pillen zijn.

Ze wil Tony mee naar buiten nemen, maar hij doet een laatste poging de aandacht van zijn vader te trekken --

TONY
Die krant lag in heel Amerika op
de mat. Met mijn naam op de
voorpagina. Kijk dan!

Herman ziet Tony nog steeds niet, herinnert zich ineens --

HERMAN
Tonnie in de krant... Toen ie om
de Bavo vloog! Dat was mooi.

ANNA
Ja, dat was mooi, hè?

HERMAN
Iedereen zei het.

ANNA
Wat, Herman?

HERMAN
*Dat Tonnie hier de allergrootste
kon worden. Maar hij liet zich
afleiden. Altijd... altijd...
altijd wil ie iets anders...
Nooit volhouden...*

Herman verslikt zich en begint te HOESTEN. Harder en
harder. Tony kijkt doodsbang naar zijn stikkende vader,
terwijl Anna Herman op de rug klopt.

Het hoesten wordt minder. Tot het helemaal stopt en Herman
wegzakt. Anna begint zacht te huilen.

Tony legt troostend een hand op haar schouder.

3.31 **INT. HUIS PLESMAN - EETKAMER - NACHT**

3.31

De Plesmans zitten zwijgend aan het avondeten. De kinderen
houden zich koest, ze merken dat hun vader somber is.

Albert schenkt zichzelf wijn bij, de fles is al voor
driekwart leeg. Hij merkt hoe Jan het stuk vis op zijn bord
heen en weer duwt --

ALBERT
Ga je ermee spelen of ga je het
opeten?

JAN
Er mee spelen?

Een waarschuwende blik van Hans en Suze. Jan snijdt een
stukje van zijn vis af, kijkt er vies naar --

ALBERT
Weet je wat dat kost, die vis?

JAN
Nee.

ALBERT
Nee. Omdat je het niet betaalt.

JAN
Ik vind het niet zo lekker.

JAN
Je eet gewoon je hele bord leeg,
net als je broer.

JAN
Da's niet eerlijk, Hans vindt het
wel lekker.

ALBERT
Hans weet zich te gedragen.
Waarom jij niet? Waarom is het
altijd ellende met jou?

Jan kijkt naar zijn moeder --

JAN
Mag ik van tafel?

ALBERT
Nee, je mag niet van tafel. Je
had een 4 voor je overhoring, nu
doe je gewoon wat ik zeg.

JAN
En wat had jij voor je
overhoring?

KLENG! Albert gooit zijn bestek neer. Jan schuift zijn bord
demonstratief van zich af en staat op --

ALBERT
Blijf zitten! Ik heb hard gewerkt
voor dat eten.

Albert prikt de vis op zijn eigen vork en houdt het Jan
voor, maar Jan wendt zijn hoofd af --

HANS
Ik wil zijn vis wel.

ALBERT
Nee, Jan eet het op.

SUZE
Albert, hij lust het niet.

ALBERT
Hoe weet ie dat nou, hij heeft
nog geen hap genomen? Hij heeft
dat gewoon in z'n hoofd zitten.

Jan probeert weg te komen maar Albert grijpt hem bij zijn
kraag en trekt hem terug --

ALBERT
Hier blijven!

JAN
Laat me los! *Ik haat je!*

In een flits geeft Albert zijn zoon een TIK in zijn gezicht. Het valt stil. Jan krijgt tranen in zijn ogen.

Suze is woedend. Ze staat op en loopt naar Albert toe...

PATS! -- en geeft hem een klap in zijn eigen gezicht.

De kinderen kijken geschokt toe. Albert smijdt zijn servet op tafel --

ALBERT
Je ziet hoe die loopt te klootheviolen? Ik werk me kapot voor dat eten.

Hij kijkt Jan beschuldigend aan --

ALBERT
Ik werk, en vandaag is er een man doodgegaan, vanwege mijn werk, vanwege mijn ideeën, en dan kom ik thuis en dan wil mijn zoon niet eens z'n eten opeten.

Nu richt Albert zich tot zijn hele gezin in een dronken, emotionele uitval --

ALBERT
Een half miljoen in de min. M'n mensen worden niet betaald, die hebben geen vis, hoor. En iedereen kijkt naar mij, alsof ik het allemaal weet, maar ik weet het toch ook niet? Ik doe toch ook maar wat?

Suze probeert Albert te kalmeren --

ALBERT
Die jongen vandaag, die steeg op vanwege mij... vanwege mijn-

Albert staat met een ruk op. Hij loopt de kamer uit voor hij vol kan schieten in het bijzijn van zijn gezin.

3.33 **INT. HUIS PLESMAN - STUDEERKAMER ALBERT - NACHT**

3.33

Later. In de studeerkamer ligt Albert met zijn kleren aan op een sofa.

Jan komt voorzichtig binnen met een kop koffie voor zijn vader. Hij zet het voor hem neer en wil al weglopen, maar Albert trekt hem naar zich toe en knuffelt hem.

Na een lang moment laat hij hem weer los. Jan vertrekt.

3.34 **INT. HUIS PLESMAN - KEUKEN - NACHT**

3.34

In de keuken staat Suze in haar eentje af te wassen.

Albert stapt de keuken in, pakt een doek en begint te drogen. Suze ontwijkt zijn blik. Na een lang moment --

ALBERT
Het spijt me.

Ze wassen een moment in stilte af --

ALBERT
Wat gaan we doen als ik volgende week geen werk meer heb?

SUZE
Dan vind je weer ander werk.

Albert zucht diep --

SUZE
Al word je eierboer, net als je vader. Het maakt mij echt niet uit. En de kinderen ook niet.

Albert knikt, toch een beetje opgelucht. Suze wijst op het natte bord dat Albert opbergt --

SUZE
Misschien maar niet als afwasser gaan solliciteren.

ALBERT
Dat bord is kurkdroog.

Suze glimlacht kleintjes --

ALBERT
Ik had niet gedacht dat het zo moeilijk zou worden, Suus...

SUZE
Ik wel.

Albert kijkt haar even verbaasd aan. Dan gaan ze in stilte verder met de afwas.

3.32 **INT. HUIS FOKKER - WOONKAMER - DAG**

3.32

Tony's huis aan het Vondelpark is nu volledig ingericht. Het wandkleed aan de muur is weg.

Tony zit tegenover Koolhoven. Het is nog vroeg, maar Koolhoven heeft al een borrel voor zich. Tony drinkt mineraalwater --

KOOLHOVEN
Het spijt me echt van je vader.

Tony wuift het weg, alsof dat allang verleden tijd is --

TONY
Die derde motor. Bovenop. Dat heb ik nog nooit gezien.

KOOLHOVEN
Meer ruimte.

TONY
Meer passagiers, daar werd Plesman vast wel blij van.

De mannen lachen. Koolhoven nipt van zijn jenever --

TONY
Op een nieuwe vriendschap.

KOOLHOVEN
Wat moet je met een failliete vriend?

TONY
Je bent nog niet failliet.

KOOLHOVEN
Dit komt niet goed. Dat weet je.

TONY
Dat dacht ik ook, toen ik met m;n Spin neer ging in Johannisthal. Eén van de draden knapte. Ik had niks, maar die luitenant die meevloog... Op slag dood. Twee-drieëntwintig was ie? Hoe heette die vent nou..?

Tony kan er niet meer opkomen, schudt het van zich af --

TONY
Maar zonder die crash had ik Platz nooit ontmoet. En Platz kon lassen. Zonder hem was ik nooit zo ver gekomen.

KOOLHOVEN
Maar jij had geld.

Tony leunt naar voren --

TONY
Dat heb ik nog steeds. En jij hebt de kennis. Waarom werken we niet een tijdje samen?

Koolhoven kijkt hem aan. Tony lacht hem toe --

TONY
Het is maar een idee.

KOOLHOVEN
Meen je dat?

TONY
Waarom niet? Fokker en de NVI één
bedrijf. Dan zijn we de
allergrootste van Nederland.

Tony kijkt Koolhoven doordringend aan.

Koolhoven denkt er een moment over na, heft dan accepterend
zijn glas naar Tony.

3.37 **EXT. BEGRAAFPLAATS WESTERVELD - DAG**

3.37

De grafsteen van Herman Fokker.

Tony staat in stilte voor. Een lange rij MENSEN staat
achter hem te wachten.

Van Aalst en Van Vlissingen condoleren Anna. Van Vlissingen
schudt Tony de hand terwijl Van Aalst snel doorloopt --

VAN VLISSINGEN
Toen mijn vader ziek werd moest
ik m'n studie afbreken om hem op
te volgen. Verschrikkelijk vond
ik dat. Steenkolen.

Tony kijkt hem niet-begrijpend aan --

VAN VLISSINGEN
Wat ik bedoel is, we moeten het
doen met wat ons is gegeven. Ja?

Van Vlissingen loopt door. Dan verschijnt Albert voor hem --

ALBERT
Mijn vader was eigenlijk gewoon
een lul, dus... ik bedoel
gecondoleerd.

Albert baalt van zijn onhandigheid, maar Tony glimlacht en
schudt zijn hand --

TONY
Dank je.

Albert wil al doorlopen, maar Tony houdt zijn hand vast --

TONY
Die Dikke Dirk. Als dat gelukt
was... Slim, Plesman.

Albert glimlacht om de waardering en loopt door.

Tony draait zich terug en ziet Van Aalst. De mannen kijken elkaar ongemakkelijk aan. Tony wendt zijn blik af, *hij mag deze man niet*.

VAN VLISSINGEN

staat verderop met wat collega's te praten als Tony bij hem komt staan. Hij wijst naar Albert die ongemakkelijk tussen de high society mensen staat --

TONY

Wat gaat er met hem gebeuren?

VAN VLISSINGEN

Ik denk niet dat zijn positie houdbaar is.

TONY

Maar het wordt toch niet Van Aalst, hè?

Van Vlissingen kijkt hem vragend aan --

TONY

Plesman snapt in ieder geval wat vliegen is. En geloof me, Van Aalst is niet te vertrouwen.

Tony loopt door. Van Vlissingen bekijkt Van Aalst ineens geïnteresseerd.

3.38 **EXT. BEGRAAFPLAATS WESTERVELD - DAG**

3.38

Later. Iedereen is weg. Tony en Anna staan met zijn tweeën bij het graf. Anna rangschikt de vele bloemen --

TONY

Je kan ook met me mee gaan.

ANNA

Doe niet zo gek.

TONY

De mensen zijn heel aardig daar.

Anna kijkt op en ziet dat Tony serieus is --

ANNA

Wat moet ik nou in dat rare land? Met papa hier. Nee hoor.

Anna legt nog een bloem recht, dan klopt het --

TONY

Ik ga niet alleen terug voor werk.

Anna draait zich om, snapt haar zoon meteen --

ANNA
Hoe heet ze?

Tony pakt een viooltje van het graf --

TONY
Violet.

3.39 **EXT. FABRIEK NVI - LOODS - DAG**

3.39

Albert loopt naar de loods van Koolhovens fabriek als hij plotseling geschrokken inhoudt.

Boven de deur van de loods vervangen een paar MANNEN het NVI logo voor het vrolijke Fokker logo.

Albert kan zijn ogen niet geloven en beent met stevige passen richting de loods, als Koolhoven naar buiten stapt. Koolhoven heeft een verslagen blik in zijn ogen --

ALBERT
Wat heeft dit te betekenen?

Koolhoven kijkt met Albert mee naar de mannen boven hen --

KOOLHOVEN
Hij zei dat we samen gingen werken. Hij heeft al m'n toestellen verkocht en nu gaat ie hier Fokkers maken...

ALBERT
En jij dan?

Koolhoven lacht bitter, 'wat denk je zelf' --

ALBERT
Maar... dan heeft Fokker nu...

KOOLHOVEN
Het monopolie in Nederland. Dankzij ons.

ALBERT
Waar is ie? Is hij binnen? *Waar is Fokker!?*

3.40A **EXT. OBSERVATION DECK - WOOLWORTH BUILDING - NACHT**

3.40A

Violet staat op het openbare balkon van het Woolworth Building in New York. Ze kijkt uit over de nachtelijke stad als ineens achter haar een stem klinkt, ENGELS met een stevig Nederlands accent --

TONY (O.S.)
Ik wist wel dat ik je op het hoogste gebouw kon vinden.

Violet draait zich om en staat oog in oog met Tony. Het kost haar moeite om haar blijdschap te verbergen --

TONY
Hoe is je hoogtevrees?

VIOLET
Ik ben doodsbang.

TONY
Ik ook...

Tony loopt langzaam naar Violet toe, krijgt gaandeweg steeds meer zelfvertrouwen...

Hij zoent haar. En Violet zoent hem terug.

3.41 **EXT. HEERENGRACHT - DAG**

3.41

Suze loopt met Pia en Appie aan de hand op straat. Albert kijkt gespannen naar het KLM kantoor --

SUZE
Als jij het zelf niet doet dan doen zij het. Lucht je hart. Zeg dat ze allemaal de pestpokken kunnen krijgen.

ALBERT
Mevrouw Plesman, wat een taal.

Albert geeft haar een kus en loopt het kantoor binnen.

3.42 **INT. KANTOOR KLM - VERGADERZAAL - DAG**

3.42

De vergaderkamer staat blauw van de sigarenrook. Er wordt druk gepraat door de Raad van Bestuur terwijl Albert gespannen afwacht.

Neeltje zit in de hoek van de ruimte om notulen te maken. Albert knikt naar de enige stoel die leegblijft. Die van Cornelis van Aalst. Neeltje haalt haar schouders op --

VAN VLISSINGEN
Albert? Zullen we beginnen?

ALBERT
Moeten we niet wachten op Cor?

VAN VLISSINGEN
De heer Van Aalst maakt geen deel meer uit van dit bedrijf.

Dat weet blijkbaar iedereen behalve Albert --

ALBERT
Maar... sorry... wat!?

VAN VLISSINGEN

De heer Van Aalst bleek al een tijd bezig met een plan om in de oost een luchtvaartbedrijf te beginnen. Zonder ons.

FULD

Judas...

VAN VLISSINGEN

Ik heb geprobeerd hem binnen de groep te houden, maar ik kan niet toestaan dat we voorgelogen worden. Over wat dan ook.

Van Vlissingen kijkt rechtstreeks naar Albert, die snapt dat dit net zo goed over hem gaat --

FULD

En Van Aalst heeft Trip aan z'n kant, dus een nieuwe subsidie kunnen we ook wel vergeten...

ALBERT

Ik kan dit oplossen. Ik weet nog niet hoe, maar ik kan dit oplossen. Onder één voorwaarde.

VAN VLISSINGEN

Dit lijkt me niet het moment om eisen te gaan stellen.

ALBERT

Weet je dat zeker? Want ik kwam hier eigenlijk om ontslag te nemen.

Albert haalt Albert een brief uit zijn binnenzak en legt hem op tafel --

ALBERT

M'n ontslagbrief. Ik kan hem nog verscheuren.

FULD

Wat wil je, Albert?

ALBERT

Ik word directeur. Geen administrateur. *Directeur*.

FULD

Je wil directeur worden van een failliet bedrijf..?

ALBERT

Ik kan m'n werk niet doen met m'n handen op de rug gebonden. Voor elk wissewasje heb ik jullie goedkeuring nodig. En staat jullie kop er niet naar, dan moet ik weer een maand wachten.

(MORE)

ALBERT (cont'd)
 Vind je het gek dat het zo lang
 duurt voor we winst maken? Laat
 mij m'n werk doen.

De Raadsleden delen blikken met elkaar, niemand lijkt heel
 enthousiast --

ALBERT
 Of niet. En dan zoeken jullie het
 maar uit.

NEELTJE
 Dan ga ik ook.

Neeltje schrikt zelf even dat ze dat hardop zei --

ALBERT
 Een hoofdelijke stemming, heren?
 Wie is voor?

Fuld steekt zijn hand als eerste op... en schoorvoetend
 volgen er steeds meer raadsleden.

Van Vlissingen is de laatste met zijn hand omlaag. Hij
 kijkt naar Albert met nauwelijks verholen woede --

ALBERT
 Ik zou graag zien dat het unaniem
 is.

Van Vlissingen kijkt de groep mannen rond... en steekt
 uiteindelijk zijn hand ook omhoog.

Albert verscheurt de brief en gaat weer zitten.

De Raadsleden gaan door met overleggen --

FULD (O.S.)
 Ik heb de assurantiën beleend
 voor de salarissen, maar wat doen
 we volgende maand?

VAN VLISSINGEN (O.S.)
 Ik ga met Trip praten, kijken of
 er toch iets mogelijk is.

Het geluid van de vergadering verdwijnt naar de achtergrond
 naarmate we dichterbij Albert komen. Hij kan de glimlach
 niet van zijn gezicht houden.

Hij is directeur.

-- EINDE AFLEVERING 3 --